Kriminālprocess Nr. 11352040119
Lietas arhīva Nr. K29-0330-20/11
ECLI:LV:RLPT:2020:0917.11352040119.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 17.septembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese V.Rūsiņa
piedaloties prokuroram I.Vikuļinam,

iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, **/pers. A/, personas kods /personas kods/,** apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā.

Aprakstošā daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi krimināllietas materiālus, tiesa konstatēja, ka /pers. A/ izdarīja svešas mantas prettiesisku iegūšanu, būdams persona, kuras pārziņā tā atradusies (piesavināšanās), un tieši:

/pers. A/, kura, atbilstoši ar AS "mogo" 2018.gada 27.februārī noslēgtajam līzinga līgumam, lietošanā (pārziņā) atradās automašīna BMW 730, valsts numura zīme /reģistrācijas numurs/, šasijas Nr. /numurs/, 2879,00 EUR vērtībā, un šīs automašīnas atslēgas, apzinoties, ka, saskaņā ar minētā līguma nosacījumiem, viņš nav tiesīgs minēto automašīnu nodot trešajām personām lietošanā un atsavināt to, viņš 2018.gadā, laika periodā no 1.aprīļa līdz 1.jūnijam, pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, rīkojoties ar šo automašīnu kā ar savu, pie mājas /adrese/, kur bija novietota šī automašīna, realizēja to, nododot to kopā ar šīs automašīnas atslēgām pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotai personai, tādejādi piesavinājās AS "mogo" piederošo mantu 2870,00 EUR vērtībā.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

Tiesas sēdē apsūdzētais savu vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā, atzina pilnībā un lūdza tiesas izmeklēšanā neizdarīt pierādījumu pārbaudi, paskaidroja, ka viņam ir saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas būtība un procesuālās sekas, kā arī izdarīto nožēloja. Prokurors norādīja, ka apsūdzētā lūgums ir apmierināms.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu tiesa nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais atzina savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā, piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, un tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu un noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju.

Bez savas vainas pilnīgas atzīšanas, /pers. A/ vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta pilnībā ar visiem krimināllietas materiāliem to kopumā un savstarpējā saistībā un tiesai nerodas šaubas par apsūdzētā vainīgumu. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta trešajai daļai pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā netiek dots, un apsūdzētajam nosakāms sods.

Nosakot soda veidu un mēru apsūdzētajam, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā noteikto soda mērķi – atjaunot taisnīgumu, vainīgo personu sodīt par izdarītajiem noziedzīgiem nodarījumiem, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, kā arī ievēro Krimināllikuma 46.pantā noteiktos soda noteikšanas vispārīgos principus, proti, ņem vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, viņa atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ noziedzīgās darbības pēc Krimināllikuma 179.panta pirmās daļas kvalificētas pareizi un atbilstoši noziedzīgo nodarījumu klasifikācijai saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu klasificējams kā mazāk smags noziegums. Atbilstoši Krimināllikuma 9.pantam noziedzīgais nodarījums no subjektīvās puses izdarīts tīši ar tiešu nodomu, jo apsūdzētais, būdams persona, kurai uzticēta AS "mogo" manta, rīkojās ar AS "mogo" automašīnu kā ar savu, to realizējot, proti, nododot automašīnu kopā ar tās atslēgām pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotai personai. Līdz ar to apsūdzētais apzinājās, ka veic neatļautas darbības ar svešu īpašumu un paredzēja, ka ar savām darbībām nodarīs zaudējumu cietušajam.

Novērtējot apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, tiesa ņem vērā, ka noziedzīgais nodarījums, Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā, ir vērsts pret īpašumu un apdraud mantas īpašnieka mantiskās intereses.

Par Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā paredzētu izdarītu noziedzīgu nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Pārbaudot apsūdzētā personību noskaidrots, ka /pers. A/ dzimis /datums/, neprecēts, apgādībā esošu personu nav, strādā SIA "/nosaukums/" ar ikmēneša ienākumiem 430 EUR apmērā, ar vidējo tehnisko izglītību, iegūta traktorista, metinātāja profesija, invaliditāte nav noteikta, iepriekš nav sodīts, kā arī nav ierosināti citi kriminālprocesi. Apsūdzētais cietušajam nodarīto kaitējumu līdz šim nav atlīdzinājis, bet izdarīto nožēlojot.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa ņem vērā apstākļus, kuri likumā nav paredzēti, un par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Pierādījumu pārbaudes neizdarīšana iztiesāšanā ir procesuāla darbība, kas ir pieļaujama pie apstākļiem, kad apsūdzētais atzīst savu vainu. Apsūdzētais, piekrītot lietas izskatīšanai bez pierādījumu pārbaudes, ir izmantojis savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21.pants, ka persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, var sadarboties ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, lai sekmētu krimināltiesisko attiecību noregulējumu. Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņu atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda noteikšanas. Šādas atziņa izriet arī no tiesu prakses *(sk. Senāta Krimināllietu departaments nolēmumus lietā Nr. SKK-232/08).*

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošie apstākļi kriminālprocesā netika konstatēti.

Novērtējot lietas apstākļus, noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, lietā iegūtās ziņas par apsūdzētā personību, kā arī ņemot vērā vienu atbildību mīkstinošo apstākli, kā arī atbildību pastiprinošo apstākļu neesamību, tiesa uzskata, ka sods /pers. A/ nosakāms piespiedu darbu veidā.

Tiesas ieskatā, tieši vaļsirdīga atzīšanās izdarītajā un savas rīcības kritiska izvērtēšana, arī tiesas sēdē paustā nožēla par izdarīto un solījums vairāk

noziedzīgos nodarījumus neizdarīt, ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem, kas ļauj tiesai iegūt pārliecību par to, ka apsūdzētais ir izdarījis pozitīvus secinājumus un turpmāk likumpārkāpumus vairs nepieļaus.

Turklāt tiesas piespriestais soda veids nedrīkst būt pretrunā ar ANO pieņemtajiem Tokijas noteikumiem (*ANO Ģenerālās Asamblejas rezolūcija Nr.45/110*), kur ir norādīts, ka brīvības ierobežojums ir attaisnojams tikai no sabiedrības drošības viedokļa. Minētie tiesību akti ir saistoši arī Latvijas Republikai, reglamentējot, ka valsts uzdevums ir izolēt tikai bīstamus, nelabojamus noziedzniekus. Tāpat tiesa ņem vērā, ka Krimināllikuma grozījumu mērķis, kas stājas spēkā no 2013.gada 1.aprīļa, bija veicināt brīvības atņemšanai alternatīvu sodu piemērošanu noziedzīgos nodarījumos, kas nav saistīti ar vardarbību.

Piemērot apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu pamatsodu brīvības atņemšanas veidā, kaut vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, tādējādi apsūdzēto izolējot viņu no sabiedrības, nav lietderīgi, jo šāds sods būtu pārāk bargs.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm (*skat. A.Judins. Krimināls od nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp*).

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka soda veids piespiedu darbu veidā, sasniegs Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā paredzēto soda mērķi.

Turklāt tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā piespiedu darbs disciplinēs pašu apsūdzēto, viņa uzvedību piespiedu darbu veikšanas laikā kontrolēs arī Valsts probācijas dienests. Tāpat tiesa ņem vērā, ka, piespriežot piespiedu darbu, apsūdzētais tiks iesaistīts sabiedrībai nepieciešamos darbos bez atlīdzības, tādējādi apsūdzētais sniegs sabiedrībai labumu ar savu darbu.

Ja notiesātais apzinīgi izpildīs piemēroto piespiedu darbu un pienākumus, tas norādīs uz to, ka notiesātais ir motivēts laboties, līdz ar to tiks panākta notiesātās personas resocializācija.

Saskaņā ar Krimināllikuma 40.pantu piespiedu darbs kā pamatsods vai papildsods ir piespiedu iesaistīšana sabiedrībai nepieciešamajos darbos, ko notiesātais [..], izcieš, veicot dzīvesvietas apvidū piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba vai mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības.

Piespiedu darbu kā pamatsodu nosaka uz laiku no četrdesmit līdz divsimt astoņdesmit stundām. [..] Saskaņā ar Krimināllikuma 40.panta otro daļu piespiedu darbs nav piemērojams darbnespējīgām personām. Krimināllikumā nav paskaidrots, kādas personas atzīstamas par darbnespējīgām. Analizējot normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības, sociālo aizsardzību, var secināt, ka noteikts vecums, slimība, invaliditāte, maternitāte pilnīgi atņem vai daļēji ierobežo cilvēku spēju strādāt, un tāpēc šiem cilvēkiem nepieciešama sociālā aizsardzība. Pienākuma uzlikšana strādāt var nelabvēlīgi ietekmēt šo cilvēku veselības stāvokli. Tiesa, izvērtējot minēto, nekonstatē apstākļus, kuri liegtu apsūdzētajam izpildīt piespiedu darbu.

Papildus tiesa informē apsūdzēto, ka saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmo daļu un 135.pantu, notiesātajam, kuram piespriests piespiedu darbs, ir pienākums desmit darba dienu laikā no tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienas pieteikties piespiedu darba izpildes institūcijā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai piespriestā soda izciešanai, turklāt notiesātajam ir pienākums ierasties piespiedu darba izpildes institūcijā tās noteiktajā laikā.

Ja notiesātais slimības vai citu viņai svarīgu iemeslu dēļ nav spējīgs veikt darbu, viņš par to paziņo piespiedu darba izpildes institūcijai, kas, atzīstot notiesātā darbā neierašanās iemeslus par attaisnojošiem, var soda izpildīšanu apturēt uz laiku, ne ilgāku par vienu nedēļu, vai uz slimošanas laiku, izdarot par to attiecīgu ierakstu personas lietā. Notiesātā atvaļinājums pamatdarba vietā vai mācību atvaļinājums nav pamats soda izpildes apturēšanai.

Turpretī saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 646.pantu, ja persona, kas notiesāta ar piespiedu darbu, ļaunprātīgi izvairās no soda izciešanas, tiesnesis to aizstāj ar īslaicīgu brīvības atņemšanu saskaņā ar Krimināllikuma 40.panta trešās daļas noteikumiem.

Ņemot vērā, ka kriminālprocesa izmeklēšanas gaitā netika iegūtas ziņas par faktiem, kas liecinātu par /pers. A/ piederošu mantu, kura būtu konfiscējama, papildsods – mantas konfiskācija – nav piemērojams.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbilstoši Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā paredzētajai sankcijai, apsūdzētajam /pers. A/ kā soda veids un mērs ir nosakāms – piespiedu darbs uz 150 (viens simts piecdesmit) stundām, bez mantas konfiskācija.

Apsūdzētajam piemērotas drošības līdzeklis – dzīvesvietas maiņas paziņošana – pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā atceļams.

Cietušās AS "mogo" pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ kriminālprocesā iesniedzis materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu 3898,05 EUR apmērā *(lietas 20.-23.lapa)*, kuru apsūdzētais tiesas sēdē atzina pilnībā, par ko parakstījās tiesas sēdes protokolā (*lietas 86.lapa*).

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmajā daļā noteikts, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu.

Izvērtējot cietušās AS "mogo" pieteikto mantiskā zaudējuma kompensāciju 3898,05 EUR apmērā, tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ prettiesiskās rīcības rezultātā cietušajai AS "mogo" ir radīts zaudējums 3898,05 EUR apmērā un pieteiktā materiālā kaitējuma kompensācija ir pamatota, līdz ar to šis zaudējums no apsūdzētā ir piedzenams par labu cietušajai AS "mogo", nosakot /pers. A/ 30 dienu termiņu no nolēmuma spēkā stāšanās dienas kaitējuma kompensācijas labprātīgai nomaksai. Dokumenti, kas apliecina kaitējuma kompensācijas labprātīgu atlīdzināšanu, nekavējoties iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pēc sprieduma spēkā stāšanās saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu lietiskie pierādījumi:

- transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība Nr. /apliecības numurs/, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – uzskatāma par dokumentu un atstājam glabāšanā pie krimināllietas materiāliem;
- 2 (divas) transportlīdzekļa reģistrācijas numura zīmes, kas glabājas Valsts Policijas Rīgas reģiona pārvaldes Olaines iecirknī, – nododama Valsts akciju sabiedrībai "Ceļu satiksmes drošības direkcija".

Arests apsūdzētā mantai netika uzlikts, lietā nav procesuālo izdevumu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 523., 524., 527., 528., 529. un 530.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/, personas kods /personas kods/, atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 179.panta pirmajā daļā, un sodīt ar piespiedu darbu uz 150 (viens simts piecdesmit) stundām.

/pers. A/ ir pienākums desmit darba dienu laikā no tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienas pieteikties soda izciešanai Valsts probācijas dienesta Rīgas Rietumu reģiona teritoriālās struktūrvienības Olaines nodaļā, kas atrodas Kūdras ielā 27, Olainē.

/pers. A/, personas kods /personas kods/, drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošana – atcelt pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Cietušās AS "mogo" pieteikto kaitējuma kompensāciju 3898,05 EUR (trīs tūkstoši astoņi simti deviņdesmit astoņi *euro* 5 centi) apmērā apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS "mogo" kaitējuma kompensāciju 3898,05 EUR (trīs tūkstoši astoņi simti

deviņdesmit astoņi *euro* 5 centi) apmērā.

Noteikt /pers. A/ 30 dienu termiņu no nolēmuma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei. Dokumenti, kas apliecina kaitējuma kompensācijas labprātīgu atlīdzināšanu, nekavējoties iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu lietiskos pierādījumus:

- transportlīdzekļa reģistrācijas apliecību Nr. /apliecības numurs/, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, pēc sprieduma spēkā stāšanās – uzskatīt par dokumentu un atstāt glabāšanā pie krimināllietas materiāliem;
- 2 (divas) transportlīdzekļa reģistrācijas numura zīmes, kas glabājas Valsts Policijas Rīgas reģiona pārvaldes Olaines iecirknī, pēc sprieduma spēkā stāšanās – nodot Valsts akciju sabiedrībai "Ceļu satiksmes drošības direkcija".

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams.

Prokurors, apsūdzētais, cietušais, aizstāvis vai pārstāvis 10 (desmit) dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu. Pēc lūguma iesniegšanas termiņa beigām, ja saņemts lūgums par pilna sprieduma sagatavošanu, tiesa pilnu spriedumu sagatavo 14 (četrpadsmit) dienu laikā, paziņojot tā pieejamības datumu.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilns spriedums pieejams 2020.gada 12.oktobrī.

Tiesnese **V.Rūsiņa**